

Metsähallitus

kirjaamo@metsa.fi

Kirkkonummen kunnan lausunto Nuuksion hoito- ja käyttösuunnitelman sekä järjestyssäännön päivityksistä

Kirkkonummen kunta kiittää mahdollisuudesta lausua uuden Nuuksion kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelman sekä järjestyssäännön luonnoksista.

Nuuksion kansallispuisto on valtakunnallisesti erittäin merkittävä ja monimuotoinen luontotyyppien kokonaisuus. Hoito- ja käyttösuunnitelmaluonnoksessa on ehdotettu, että Kirkkonummen kunnan alue olisi retkeily- ja luontomatkailun vyöhykettä. Kansallispuiston kehittäminen suunnittelemalla alueelle mm. uusia kävely- ja pyöräilyreittejä, palveluita, opastukseen liittyvää infraa ja viestintää nähdään myönteiseksi suunnaksi.

Pyöräily yhtenä ulkoilumuotona on kasvattanut suosiotaan viime vuosina ja suunnitelmaluonnoksessa onkin suunniteltu laajasti uutta pyöräilyverkostoa kävelyreiteille. Suunnitellut pyöräilyreitit olisivat toki jatkossakin myös kävelijöiden käytettävissä. Kirkkonummen kunta pitää tärkeänä, että reitit rakennetaan eri käyttäjät huomioiden ja reitistön monikäyttöisyys ja ympärivuotinen käyttö huomioidaan. Eri käyttäjien turvallisuuden takaamiseksi tulee myös kiinnittää erityistä huomiota reittien opasteisiin ja viestintään. Uusia reittejä ja tulentekopaikkoja suunniteltaessa ja toteuttaessa tulisi kiinnittää huomiota palveluiden esteettömyyteen.

Pyöräilyverkoston suunnitelluista reiteistä osa on suunniteltu Kirkkonummen kunnan hallinnoimalle alueelle. Veikkolanportilta alkava Kaarniaispolku on sijaintinsa, pituutensa ja ominaisuuksiensa puolesta erittäin tunnettu ja suosittu lapsiperheiden päiväretkeilykohde niin veikkolalaisille kuin koko pääkaupunkiseudun lapsiperheille. Lisäksi Kaarniaispolku on yksi alueen koulujen oppimisympäristöistä sekä yksi Kirkkonummiseikkailun kohteista. Kirkkonummiseikkailu on maksuton perheille suunnattu seikkailu, jossa perheillä on mahdollisuus tutustua luontoon leikin keinoin. Suunnitelmassa esitetyn pyöräilyn rengasreitin rakentaminen osin Kaarniaispolulle on ristiriidassa Kaarniaispolun nykyisen käytön kanssa. On syytä tarkastella mahdollisuutta, että suunniteltu rengasreitti eriytetään olemassa olevasta Kaarniaispolusta eri käyttäjien turvallisuuden takaamiseksi.

Pyöräilyverkoston kehittämisen ja toteuttamisen osalta on erittäin tärkeää ottaa ajoissa huomioon kunnan näkemykset ja kunnan käytettävissä olevat taloudelliset resurssit. Kunnalla ei ole suoraan osoitettuja määrärahoja reitin toteuttamiseen siltä osin kuin reitti kulkee kunnan hallinnoimalla maa-alueella.

Kirkkonummen kunta kiinnittää huomiota siihen, ettei ehdotettavassa hoito- ja käyttösuunnitelmassa mainita lainkaan hiihtoa. Hiihto on yksi parhaista liikuntamuodoista, sillä sitä voivat harrastaa kaikenikäiset ja kaiken tasoiset liikkujat. Kirkkonummi pitää tärkeänä, että myös talvisin harrastettavat liikkumis- ja virkistysmuodot, kuten hiihto, kävely ja lumikenkäily otetaan selkeästi huomioon tulevassa hoito- ja käyttösuunnitelmassa.

Lisäksi suunnitelmaluonnoksessa ehdotetaan Kaislammen läheisyyteen, olemassa olevien reittien yhteyteen uutta tuli- ja leiriytymispaikkaa. Kirkkonummen kunta katsoo kyseisen tulenteko- ja telttailupaikan perustelluksi - se tarjoaisi Veikkolasta lähteville ulkoilijoille ja alueen kouluille kohtuullisen hyvin saavutettavan kansallispuiston retkeilypalvelukohteen.

Suunnitelmaluonnoksessa huomioidaan edelleen myös järjestetyt tapahtumat ja seura-toiminta (s. 78). Kirkkonummen kunta pitää tärkeänä, että kansallispuistossa voi edelleen järjestää luontoa kunnioittaen erilaisia tapahtumia.

Suunnitelmaluonnoksessa todetaan, että kansallispuistossa olevat virkistyskäytön ja luontomatkailun pääportit ovat Haltian ympäristö, Haukkalampi, Kattila, Siikajärvi, Veikkola ja Tervalampi. Luonnoksessa todetaan myös, että pääporteille ohjataan käyttöä monipuolisella ja houkuttelevalla palveluvarustuksella (mm. mahdollinen asiakaspalvelu, ympyrä- ja yhdysreitit porttien välillä ja porteille kansallispuiston ulkopuolelta, tulentekopaikat sekä pysäköintialueet) sekä parantamalla saavutettavuutta (julkinen liikenne).

Kunta näkee Veikkolan merkityksen yhtenä kansallispuiston pääportina myönteisenä asiana, sillä Veikkolan pääporttia kehittämällä voidaan ohjata kansallispuiston käyttöä entistä laajemmalle alueelle ja saadaan näin vähennettyä ruuhkaisten osien käyttöä. On kuitenkin syytä kiinnittää huomiota Veikkolan pääportin saavutettavuuteen erilaisten kuluneuvojen ja lähiseudun asukkaiden näkökulmasta.

Ratasuunnitteluvaiheessa olevan Espoo-Salo-oikoradan (ESA-rata) vaikutus kansallispuiston käyttäjäpotentiaaliin näyttää jääneen varsin vähälle pohdinnalle. ESA-rataan liittyen hoito- ja käyttösuunnitelmassa ei nosteta esiin suoraan myöskään mahdollisuutta ja tarvetta toteuttaa oikoradan valmistuttua sen myötä rakentuvalle Veikkolan asemanseudulle Nuuksion lounaista sisäänkäyntiä palveleva opastuskeskus, vaikka virkistyskäytön ja luontomatkailun pääporttien (Haltian ympäristö, Haukkalampi, Kattila, Siikajärvi, Veikkola ja Tervalampi) yhteydessä myös ”mahdollinen asiakaspalvelu” mainitaan.

Virkistys- ja luontomatkailukäytön osalta hoito- ja käyttösuunnitelman luonnoksessa todetaan, että heikkolaatuinen ja kasvaviin liikennemääriin vastaamaton tieverkosto aiheuttaa Nuuksion järviylängöllä haasteita. Liikenteen ja saavutettavuuden parantaminen eri puolilla puistoa mahdollistaisi liikennepaineen hallintaa. Mikäli Espoo-Salo-oikorata toteutuu ja sen myötä lähiliikennejunien liikennöinti Veikkolaan alkaa, mahdollistaa tämä Nuuksion lounaisen osan saavutettavuuden merkittävänkin parantamisen erityisesti Helsingin suunnasta. Osana tätä mahdollisuutta olisi myös varsin perustellusti nähtävissä opastuskeskuksen toteuttaminen Veikkolan asemanseudulle tai sen välittömään tuntu-maan.

Hoito- ja käyttösuunnitelmaluonnoksen toimenpide-esityksissä todetaan lisäksi, että ”Veikkolan alueen reittejä tarkastellaan maankäytön muuttuessa kansallispuiston ulkopuolella” ja ”Edistetään ja etsitään aktiivisesti kansallispuiston ulkopuolelta pysäköintimahdollisuuksia, joista on reitti yhteydet kansallispuistoon, etenkin Haukkalammen läheisyydestä. Uusista pysäköintialueista ja niiden vaatimista reitti yhteyksistä tehdään tarkemmat toimenpidesuunnitelmat.”

Veikkolan alueelle kohdistuu merkittäviä maankäytön muutoksia, mikäli suunnitteilla oleva ESA-rata toteutuu. Tällä hetkellä meneillään on ratasuunnitteluvaihe, mutta investointipäätöksiä ratahankkeen toteuttamisesta ei ole tehty, eikä päätöksen aikataulusta ole tällä hetkellä tietoa. Veikkolan alueen osalta reittejä joudutaan tarkastelemaan ainakin osin uudestaan, mikäli rata ja sen mukanaan tuoma Veikkolan seisake ja siihen liittyvä asemanseutu toteutuu. Hoito- ja käyttösuunnitelmaluonnokseen liittyvässä Natura-arvioinnissa on todettu, että Veikkolan alueen, ja erityisesti Pohjoisen Kirkkonummen liikennekäytävän osayleiskaavan mukanaan tuomien maankäyttömuutosten myötä lisääntyy kansallispuistoon kohdistuva ulkoilupaine. Hoito- ja käyttösuunnitelmassa onkin vastattu tähän haasteeseen osoittamalla uusia merkittäviä reittejä sekä myös rajoitusosia, joissa liikkumista rajoitetaan.

Mikäli ESA-rata ja sen mukanaan tuomat maankäytön muutokset toteutuvat ja niiden edellyttämä asemakaavoitus Veikkolan alueella etenee, on Kirkkonummen kunnan näkemyksen mukaan oletettavaa, että sekä hoito- ja käyttösuunnitelma että kansallispuistoa koskeva asetus (119/1994) tarvitsevat päivitystä ja muutoksia. Tulee varautua myös siihen, että Nuuksion kansallispuistoa koskevaa lakia (118/1994) joudutaan myös ainakin joltain osin muuttamaan.

Pyöräilyreittejä on esitetty nyt suhteellisen paljon kansallispuiston lounaisimpaan osaan siten, että niiden lähtöpisteenä on nykyinen Veikkolan teollisuusalueella oleva pysäköintipaikka. Koska reittejä kulkisi osin Kirkkonummen kunnan omistamalla maalla, tulee reittien toteuttamisen ja ylläpidon vastuukysymykset sekä taloudelliset edellytykset ratkaista. Niin ikään tulee ratkaista pyöräilyn ja Kaarniaispolun nykyisen käytön yhteensovittaminen, kuten jo aiemmin on todettu.

Uusien reittien (kävely-, pyöräily- ja ratsastusreitit) toteuttamiselle ei ole asetettu tavoitevuosia toimenpiteiden toteutumisen ja vaikuttavuuden seuranta -taulukossa. Koska reittien toteuttaminen (erityisesti pyöräilyn osalta) saattaa aiheuttaa merkittäväkin alueen vetovoimaisuuden kasvua, lisäävät ne todennäköisesti myös pysäköintipaikkojen tarvetta. Kirkkonummen kunta toteaaakin, että ennen ESA-ratahankkeen varmistumista kunnalla on vain rajoitettuja mahdollisuuksia järjestää lisäpysäköintipaikkoja kansallispuiston tarpeisiin Veikkolan alueen maankäytön keskeneräisen suunnittelutilanteen vuoksi. Soidentaantien päässä olevaa pysäköintipaikkaa on kunnan investointipalveluiden arvioinnin mukaan mahdollista laajentaa, mikäli kansallispuistossa kävijöille tarvitaan lisää pysäköintitilaa.

Veikkolan eritasoliittymän pohjoispuolisella alueella Turunväylän ja ESA-radan ratalinjan välisellä alueella on ollut pitkään vireillä Veikkolanportin asemakaava, jossa on tarkoitus osoittaa alueelle työpaikkatoimintoja ja myös varautua lisäpysäköintipaikkojen järjestämiseen kansallispuistossa vieraileville. Asemakaava ei ole kuitenkaan edennyt, sillä se on odottanut suunnitelmia ja päätöksiä siitä, miten Veikkolan eritasoliittymää ja siihen liittyviä moottoritien rampeja uudistetaan. Eritasoliittymän järjestelyihin otetaan kantaa

meneillään olevan ESA-radan ratasuunnittelun yhteydessä. Ratasuunnitelman valmistuttua voidaan arvioida, miten Veikkolanportin asemakaavan laatimista jatketaan. Asemakaavan toteutus vaatii kuitenkin eritasoliittymän uudistamisen, josta ei tällä hetkellä ole olemassa päätöksiä eikä myöskään sitovia aikatauluja.

Nuuksion hoito- ja käyttösuunnitelmassa mainitussa luontomatkailua ja yritystoimintaa tarkastelevassa erillisessä luontomatkailusuunnitelmassa tulee huomioida Nuuksion alueen kuntien näkemykset ja linjaukset. Lisäksi suunnitelman laatimiseen tulisi osallistaa alueen kuntien matkailusta ja yritystoiminnasta vastaavat tahot. Erillinen luontomatkailusuunnitelma tulee laatia yhteistyössä Nuuksion alueen kuntien kanssa.

Kirkkonummen kunta haluaa todeta lisäksi, että kunnan alueella on Hotelli Nuuksion alueella Siikajärven eteläpään länsipuolella vireillä ranta-asemakaavan laatiminen (Siikajärvi Pohjoinen asemakaava). Kaava on tullut vireille vuonna 2021 ja sen tarkoituksena on kehittää ja parantaa alueella olevia matkailu- ja virkistyspalveluita ja nykyisen hotellin ja matkailualueen osalta sallia alueen kehittäminen, laajentaminen sekä lisärakentamisen toiminnan edellyttämällä ja alueelle sopivilla toiminnoilla. Alueella sijaitsevilla rantaan sijoittuvilla nykyisillä asuinkiinteistöillä on puolestaan tarkoituksena todeta nykytilanne ja samalla tutkia pienimuotoisen lisärakentamisen mahdollisuuksia. Alueen kehittämisen haasteena on vesihuollon järjestäminen. Tätä varten on tutkittu eri vaihtoehtoja, joista länteen suuntautuvan vesihuoltolinjan rakentaminen kansallispuiston läpi olemassa olevaa Kaislammen eteläpuolelle johtavaa johtokäytävää seuraten olisi kunnan näkemyksen mukaan toimivin ratkaisu. Tällöin vesihuoltolinja voitaisiin kytkeä Veikkolassa Kirkkonummen kunnan vesijohtoverkkoon. Asiasta on käyty neuvotteluja ympäristöministeriössä, mutta sieltä saadun tiedon perusteella em. suunnitelman toteuttaminen vaatisi kansallispuistoa koskevan asetuksen muuttamista ja ministeriössä ei ole tähän halua. Vaihtoehtoiset ratkaisut Espoon suuntaan eivät ole osoittautuneet tämän mahdollisemmiksi, sillä Uudenmaan ELY-keskus ei ole antamassa lupaa toteuttaa johtoa hallinnoimansa Naruportintien varteen. Kirkkonummen kunta katsoo, että Nuuksion hoito- ja käyttösuunnitelmaan tulee sisällyttää mahdollisuus toteuttaa esitetynlainen yleisen edun kannalta tärkeä infrahanke silloin, kun sen toteuttamisessa voidaan hyödyntää alueella jo olemassa olevia johtolinjoja, tienpohjia ja/tai muita vastaavia rakenteita. Hotelli Nuuksiota ja sitä ympäröivää maankäyttöä palveleva vesihuoltolinja täyttää nämä kriteerit, sillä ratkaisun myötä saataisiin mm. Siikajärven vedenlaatua parannettua vähentämällä siihen kohdistuvaa kuormitusta ja riskejä, jota paikallinen vedenpuhdistusjärjestelmä aiheuttaa. Lisäksi ratkaisu mahdollistaisi käyttöveden laadun parantamisen.

Kirkkonummen kunta esittää, että Nuuksion kansallispuiston järjestyssäännössä mahdollistetaan yleistä etua palvelevien rakennelmien ja rakenteiden toteuttaminen silloin, kun sen toteuttamisessa voidaan hyödyntää alueella jo entuudestaan olemassa olevia johtolinjoja, tienpohjia ja/tai muita vastaavia rakenteita.